

Når sjefen er en app

Kristin Jesnes og Beate Sletvold Øistad

Disposisjon

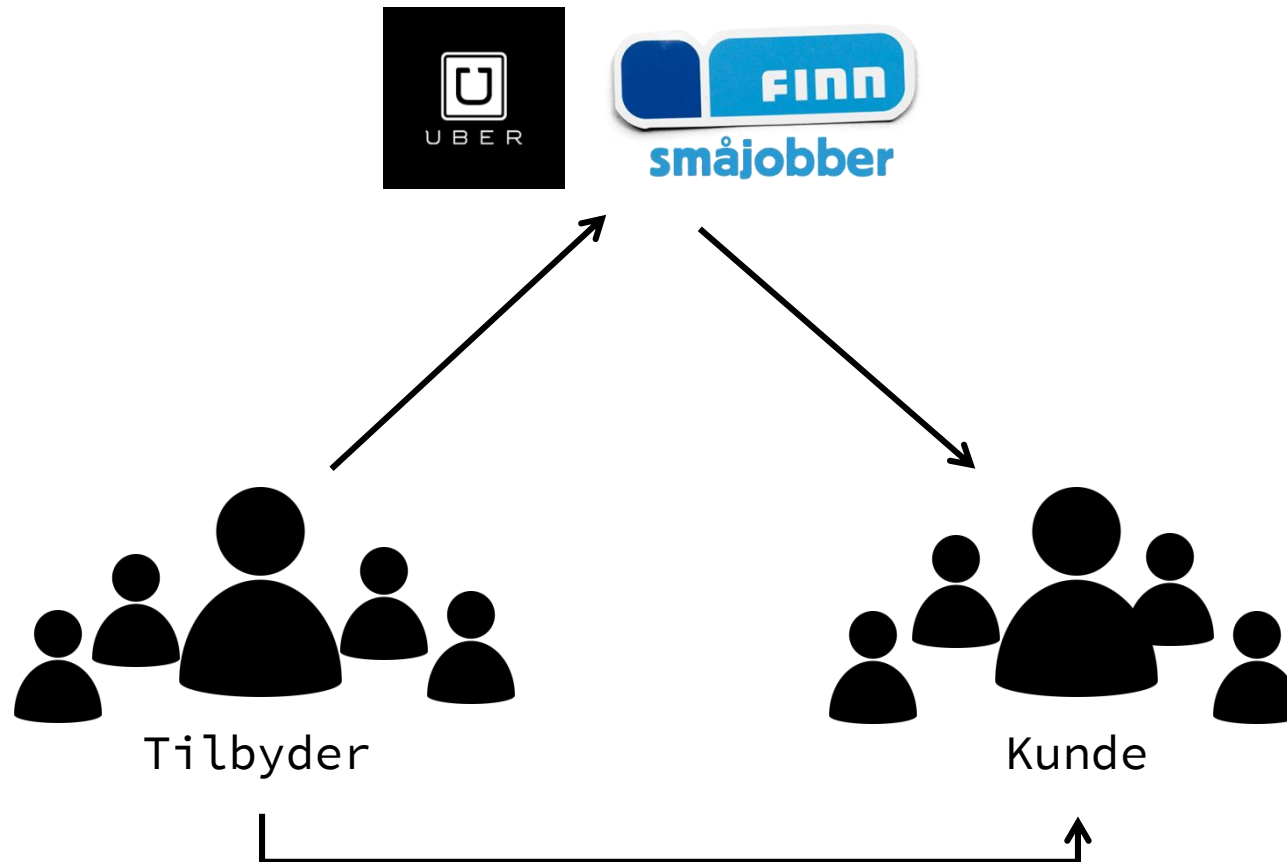
- Men heter det ikke egentlig delingsøkonomi?
- Hva kjennetegner plattformene?
- Problemstillinger og metode
- Omfang
- Er plattformen en markeds plass eller en arbeidsgiver?
- Helse, miljø og sikkerhet
- Utviklingen framover

Men heter det ikke egentlig delingsøkonomi?

“It is a mystery who first used the term “sharing economy”. Perhaps it is appropriate that its ownership is shared. But it has left the term without a guardian and vulnerable to loose definitions”

- Stephany 2015

Hva kjennetegner plattformene?

Hva kjennetegner plattformene? - Variasjon

- Arbeidsplattformer og kapitalplattformer
- Stedsbundne vs. ikke stedsbundne tjenester
- Hvilke aktører er involvert?

Tilbyder	Mellomledd	Kunde
Person	Plattform	Virksomhet
Person	Plattform	Person
Virksomhet	Plattform	Virksomhet
Virksomhet	Plattform	Person

Når sjefen er en app

1) Kartlegging av plattformøkonomien

- Hvor mange digitale plattformer finnes i det norske arbeidsmarkedet?
- Hvor mange utfører arbeid via slike plattformer?
- Hvor mange virksomheter setter ut arbeid via plattformer?

2) Hva kjennetegner jobbene som plattformene skaper?

- tilknytning til arbeidslivet
- helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- overvåkning og kontroll

Metoder

Hva?	Metoder
Kartlegge plattformer	Søk i Atekst, Retriever, Proff Forvalt, intervjuer med kontorfellesskap og partene i arbeidslivet
Kartlegge tilbydere	Surveyer blant tilbydere, Online Labour Index, data fra skatteetaten, nettsøk, intervjuer med plattformer
Kartlegge bedriftskunder	Survey blant virksomheter, Online Labour Index
Arbeidsrelasjoner og HMS	Intervjuer med plattformer, litteraturstudie

Hvor mange arbeidsplattformer finnes i Norge?

30 – 40 arbeidsplattformer

- Ingen vekst i antall plattformer fra 2016 til 2017
- Etablerer seg der hvor privat næringsvirksomhet og frilansing allerede er vanlig
- De tre store dominerer – FINN småjobber, Uber og Foodora

Hvor mange jobber via arbeidsplattformer?

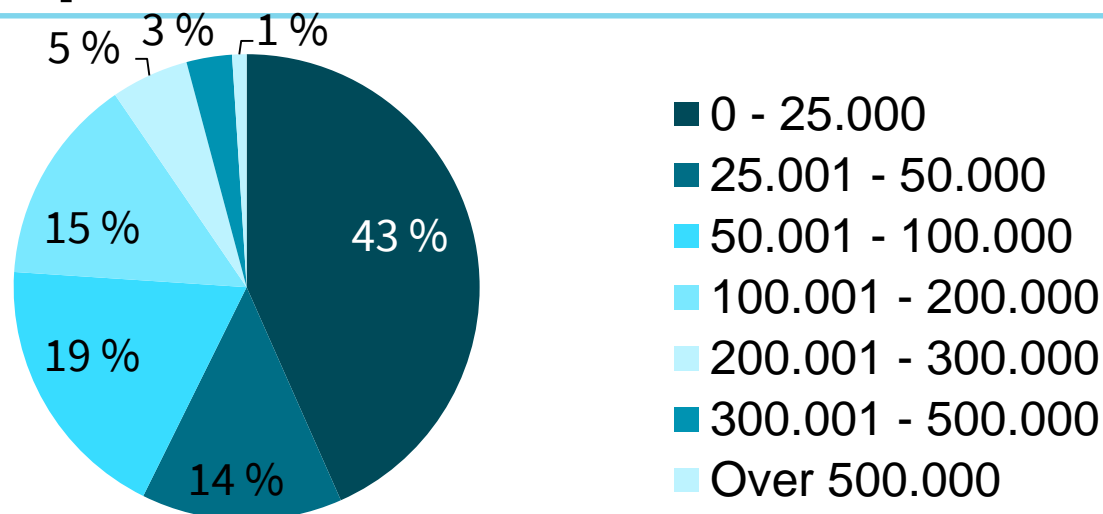
10 – 30 000 tilbydere

- Flertallet jobber sjelden og har trolig små inntekter fra plattformarbeid
- Utfordrende å måle omfang via tradisjonelle spørreundersøkelser
 - Et nytt fenomen som er vanskelig å avgrense
 - Tilbyderne er vanskelig å nå

Hvem er tilbyderne?

- Foreløpig lite kunnskap om dette i Norge, så vel som internasjonalt
- En fleksibel kilde til biinntekt for noen, mens andre er undersysselsatte eller arbeidsledige.
- Yngre aldersgrupper ofte overrepresentert
- Kapitalplattformer: Personer med relativt høy utdanning og inntekt
- Arbeidsplattformer: Unge, midlertidig ansatte, lavtlønte og personer med etnisk minoritetsbakgrunn (Ilsøe 2017)

Omfang – UberPop 2016

- 1 298 sjåførar som tjente til saman 114 mill.
- 68 % over 30 år
- Få norskklingende namn, fleste namn frå Øst-Europa, Asia og Afrika
- De aller fleste har andre inntektskilder, herunder NAV-ytelser i tillegg til kjøring for Uber
- Stort sett menn (90 %)
- 43 % tjente mindre enn 25 000 og 43 % mer enn 50 000

Kilde: Skatteetaten

Er plattformen en...

Markeds plass **Arbeidsgiver**

Automatisert ledelse
Kontroll med utførelsen
Personlig arbeidsplikt

Stor variasjon!

Helse, miljø og sikkerhet

Risikoer samsvarende med risikoen i de tjenestene som leveres

Særtrekk:

- Ansvar for forebygging overlatt til den enkelte
- Alenearbeid – utenfor syns- og hørselsrekkevidden til kolleger.
- Kontroll og overvåking

Utviklingen framover?

- **Vekstpotensiale?**
- **Flere usikre jobber?**
- **Fleksibilitet vs. Trygghet**
- **Fastere rammer for tradisjonelle frilansere**

Takk for oss!

Kontaktinformasjon:

Kristin.jesnes@fafo.no

Beate.sletvold.oistad@fafo.no

Alsos, K., Jesnes, K., Øistad, B.S., Nesheim, T. (2017). Når sjefen er en app. Fafo-rapport 2017:41